

dem nær, og det bliver saa naturligt deres Sognefogeder. Lad Sognefogederne blive udrustede med mere Magt og Myndighed, end de have i Øjeblikket, og lad dem ogsaa blive noget bedre lønnede — det har jeg ikke noget imod —, saa tror jeg, der kan spares en Del af de Foranstaltninger, der tilmed i mange Tilfælde ikke ville gøre synderlig Nytte.

Jeg skal, som sagt, ikke blande mig i Diskussionen om de enkelte Paragraffer i Lovforslagene, for der tror jeg nok, jeg vil komme til kort over for Juristerne — de have jo allerede angrebet mig paa et Par Punkter —, men hvad jeg ønsker at udtale, er, at det store, brede Lag i Befolkningen, som skal ind under denne Lov, har Krav paa, at Retsplejens Ordning bliver saaledes, at der er Ensartethed i Retsplejen alle Vegne, at den bliver saa forstaaelig som muligt, saa billig som muligt og saa bekvem som muligt for Befolkningen. Naar dette bliver Tilfældet, tror jeg, Befolkningen vil hilse Reformen med Glæde, og jeg vil udtale et Haab om, at vi maa se den gennemført inden ret lang Tid.

L. Rasmussen: Naar jeg har tilladt mig at forlange Ordet ved denne store og vigtige Sags Behandling; er det lige saa lidt min som det var den ærede sidste Talers Hensigt at komme ind paa de enkelte Paragraffer eller paa Lovforslagenes store Hovedpunkter. Det føler jeg mig som Lægmand ikke kaldet til. Hvad jeg særlig vil gøre til Genstand for Omtale, er Jurisdiktionsforholdene i den Del af Jylland, hvor jeg bor, og hvor jeg derfor er bedst kendt, som de nu ere, og som de ville blive efter det foreliggende Forslag. I den Henseende vil jeg gøre et Par Hensstillinger til den højtærede Justitsminister og til det Udvalg, der eventuelt faar med Lovforslagets videre Behandling at gøre. Jurisdiktionsforholdene i den Del af Jylland, hvor jeg hører hjemme, ere, i det mindste i det Sogn, hvor jeg bor, og i de omliggende Sogne, i den Grad besværlige og bekostelige for Befolkningen med Hensyn til Forbindelsen med dens Tingsteder, som de neppe ere noget Sted her i Landet, naar vi da fraregne fjerntliggende Smaaøer og langt udløbende Halvøer eller Landtanger. Noget af det første, Befolkningen derude ser paa ved en ny Retsordning, er derfor ganske naturligt, om de ved Jurisdiktionsinddelingen og med Hensyn til Tingstedernes Beliggenhed kunde blive noget heldigere stillet, end de have været indtil Dato. Dette er et gammelt Ønske, der

har været omtalt tidt og længe, men da man jo i mange Aar har ventet paa den ny Retsreform, har man ment, at det var fornøftigst at tie og holde Tand for Tunge, saa vilde vi ogsaa nok i sin Tid faa vore Forhold ændrede. Nu er det desværre saa, at det ny Forslag lader Forholdene være, som de ere, i denne Henseende, ja, den gør dem endog for saa vidt ikke saa lidt værre, end de ere, som der foreslaas, at Forligskommissionen ogsaa skal hæves, og alle de Sager, der nu afgøres inden for Herrederne ved Forlig — og det er ikke faa Sager — skulle fremtidig til Tingstederne, saa at man fremtidig faar samme Vej og samme kostbare Rejse med alle de Sager, der tidligere bleve afgjorte ved Forlig, som med de øvrige Sager. Og vi ere yderligere saa uheldigt stillede der, at vi ikke blot have langt til vort Tingsted, som er det offentlige Kontor, vi oftest skulle til, men de andre Kontorer, som Livet fører med sig, at man adskillige Gange skal til, ligge ogsaa langt borte paa andre Steder. Endskønt dette strengt taget ikke hører med ind under dette Forslag, synes jeg dog, jeg bør nævne det for at vise, hvorledes vi ere stykkede ud næsten til alle Verdens Hjørner.

Skal jeg give et Billede af disse Forhold, maa jeg tage et bestemt Sted som Udgangspunkt, og jeg vil da gaa ud fra det Sogn, hvori jeg bor. Dette er vistnok det mest uheldigt stillede i den Jurisdiktion, det hører til; om der end er Sogne, der ligge ind til det i andre Jurisdiktioner, som ere lige saa uheldigt stillede med Hensyn til Vejafstande. Jeg gaar altsaa ud fra det Sogn og det Sogns Kirkeby, som jeg bor i. Ganske vist er der Beboere, som have lidt kortere end de Vejafstande, jeg nu skal nævne, men der er ogsaa andre, der have endogsaa ind til 1½ Mil længere. Vi have til vort Herredskontor i Kolding 6½ Mil, til vort Sessionssted i Holsted 4 Mil, til Amtmanden i Ribe 8 Mil og til vor Amtstue i Varde 5 Mil. De Herrere ville forstaa, at de Beboere derovre, der overhovedet have noget at gøre med de offentlige Kontorer, naar de skulle alle disse Steder hen, næsten lige saa godt kunde foretage en halv Verdensomrejse. Paa Amtstuen betale vi f. Eks. vore Skatter og faa forskellige Papirer udleverede, f. Eks. Udstykningsdokumenter, der komme herinde fra Matrikelkontoret, og vist adskillige flere; det hele er ret uheldigt ordnet. Dertil kommer, at disse lange Afstande skulle tilbagelægges af os enten med Apostlenes Heste eller